זוהי עובדה מוזרה. כי כל אמצעי התקשורת של המדינה, כל שרי הממשלה וכמעט כל המפלגות מגוייסים נגד דיעה זו.

התוצאה של סקר דעת־קהל, שנערך על־ידי מכון פורי, מגלה כי דעת המחזיבים שקולה כנגד דעת השוללים, ואילו השליש השלישי אינו מוכן להביע דיעה.

במדוייק: 38% שוללים הכרה בעם או ביישות פלסטינית, 33.6% מכירים בה, 28.4% נמנעים מלהביע דיעה.

א"י הצעירה. ככל שיורד הגיל ועולה ההשכלה, כן גוברת ההכרה ביישות הפלסטינית, בקרב בני 29—18, שנולדו או גדלו בארץ, עולה אחוז המכירים על 50% — כלומר, מספר המכירים ביישות אינה עולה רק על מיספר השוללים, אלא על מיספר השוללים והאדישים גם יחד.

ההכרה ביישות הפלסטינית הפכה סימן־היכר של ארץ־ישראל הצעירה, בניגוד חוּתך לרעיונות ארץ־ישראל השלמה. מי שמכיר בעם פלסטיני, מכיר לפחות בעקרון בזכותו לעצמאות לאומית. מי שרוצה לספח את שיטחי ארץ־ישראל, מוכרח לשלול את קיום העם הפלסטיני.

בהחלט, אולי. לפני שנתיים נערך מישאל דומה על השאלה: „אם הפלסטינים ירצו בכך, האם צריכה ישראל לעזור להם להקים מדינה משלהם?"

אחוז המשיבים „בהחלט כן" ו„אולי כן" הגיע אז ל־37% — כימעט לאותו אחוז כמו אחוז המחזיבים כעת.

המסקנה: למרות שרק תנועה אחת ועיתון אחד* תומכים בדיעה זו באופן עיקבי, בניגוד חותך לכל כלי־התקשורת ההמוניים, התעמולה הממשלתית ורוב המפלגות — נשארת התמיכה ברעיון זה יציבה בעיקר בדור הצעיר והמשכיל.

פיתוח
הקרב על
דמותה של יפו

תיק מס' 606 בוועדת בניין ערים של עיריית תל־אביב מכיל תוכנית להקמת מלון חדיש ומפואר בשטח הכנסייה הארמנית, מול סלע אנדרומדה שבגמל יפו.

אולם מלחמתה של החברה לפיתוח יפו העתיקה הביאה לגניזת התוכנית, ונראה כי הפטריארכיה הארמנית לא תשוב אליו כפי שביקשה לעשות.

במינוי השקט, המתנוסס ביפו העתיקה, יושב הבישוף הארמני ונזירים המחזיקים בארץ ברכוש ששחיו עולה אולי על שווי רכושו של עובד בן־עמי. זוהי כנסייה עתירת נכסים ורכוש, המחזיקה בכל מיני חלקות בארץ ובמיוחד ביפו העתיקה.

לפני כשבע שנים הציעה הפטריארכיה הארמנית לחברה לפיתוח יפו העתיקה בראשותו של דן ברלי, לבנות מלון קטן בן 70 חדר על מיבנה קיים בשיטחה.

החברה לפיתוח יפו העתיקה נוהגת לחכור בניינים למשך 99 שנים מבעלי רכוש דומים, לשפצם ולהחכירם ל־50 שנה לאנשים פרטיים וחברות ביפו.

כך נוהגת החברה גם עם הכנסייה היוונית־אורתודוכסית, שיש לה רכוש וקרקעות ביפו. אלא שהחברה סירבה לקבל את ההצעה משתי סיבות עיקריות:

● אין היא מעוניינת לחכור שטח של מינזר, מטעמים מצפוניים, לאומיים ודתיים;

● התוכנית שהציגו הארמנים לא תאמה את מגמות הצביון העתיק שרוצה החברה לתת ליפו העתיקה.

„התחדשות מעותת." האדריכל אבא אלחנני, שתיכנן את הפרוייקט, אמור היה להשתמש באבני כורכר לבניית חלק מקירות המלון. כן עיצב בתוכנית קימרונות הדומים לאלה של הבניינים העתיקים. הבניין עצמו אמור היה להיבנות על יסוד המיבנה הקיים. אלחנני טוען כי תיכניתו לא תפגע באופי העתיק של יפו. האדריכל התל־אביבי אף יוצא חוצץ נגד „התחדשות מעוותת מסוג זה של שיפוץ בניינים עתיקים." כמוהו גם האדריכל מיכאל קון, והאדריכל המפורסם ברונו צבי מאיטליה, מתנגדים ל„קיטש מסוג זה," ואף דובר על כך בכנס האדריכלים שנגעל בשבוע שעבר.

אלא שלחברה לפיתוח יפו אין מספיק תוקף כדי לדחות תוכנית כזו. הארמנים פנו לוועדת בניין־ערים של העירייה. בראש ועדה מייעצת לוועדה זו עומד האדריכל יעקב יער, שהוא האדריכל האחראי של החברה לפיתוח יפו, והוא לא נתן ידו להסכמה לבניית פרוייקט כזה.

מלון במחסן. הארמנים לא ויתרו. המעיין בספר רשימות יקותיאל, שהוא ספר רשימות החלקות והשטחים ביפו, המצוי בגנזך החברה לפיתוח יפו העתיקה, מגלה כי לפטריארכיה הארמנית יש חלקה בגמל יפו, המתוכנן להפוך לריבירה מפוארת תוך כמה שנים.

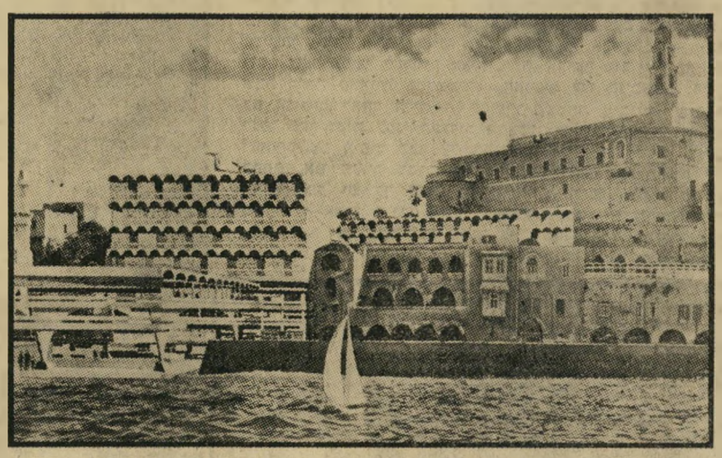

פרויקט המזון ביפו העתיקה שנגנז
גוש בטון מול סלע אנדרומדה

אדריכלי החברה אורה ויעקב יער, אלעזר פרנקל, סעדיה מנדל, ומנהלה דן ברלי, מתכננים לבנות שם מעגן סירות־מירוץ וחוף לספורט ותיירות, שיהיה מרהיב ומשוכלל.

מה עשתה הפטריארכיה הארמנית?

היא מנהלת בימים אלה מו"מ להפיכת מחסן הנמצא ברשותה בשטח הנמל ל־מלון.

האמנם תושם שוב רגל לפטריארכיה? דן ברלי טוען שאין לחברה כוונות כאלה. אדרבא, אם תוגש תוכנית שתשתלב בפרוייקט גמל יפו — יהיה שם מלון (בעיצוב עתיק, יש לשער) המנוהל ומוחזק על־ידי הכנסייה הארמנית.

מרע
מה אומרים
הפסיכולוגים ?

עשרות מחקרים פסיכולוגיים בתחומי החיים והחברה נפרשו השבוע בפני 500 חברי הסתדרות הפסיכולוגים בישראל, שהתאספו באוניברסיטת בר־אילן לכנס שלהם. החוקרים הקיפו נושאים מ„התסביך היהודי", „השפעת האלכוהול על התנהגותן המינית של חולדות" ועד למחקרים בפסיכולוגיה תעשייתית וחקר חלומות.

אחד המחקרים המאלפים שהוצגו בפני באי הכנס היה הנסיון להרתיע נהגים עבריינים ולשפר את הרגלי נהיגתם על־ידי שליחת מכתבי התראה. צוות חוקרים מהמחלקה לפסיכולוגיה בבר־אילן הסיק, שהסיכוי להיות מעורב בתאונה ולהיתפס על־ידי המשטרה בעבירת תנועה — הם מאורעות מקריים המוגבלים לחוקי הסתברות נדירים, ומשום כך קשה לעקוב אחר הרגלי הנהיגה של האדם הבודד.

כיצד „יתפשו" את הנהג הבודד? — הלכו ועקבו אחר התנועה בצמתים תל־אביביים בין השעות שבע לשמונה וחצי בכל בוקר. מצאו כי באותם צמתים עוברת אוכלוסיית נהגים קבועה מדי בוקר.

המשקיפים רשמו את כל כלי הרכב שעברו בצומת, בציון העובדה אם נעשתה עבירה אם לאו (העבירות: ציות לתמרור „עצור", ונסיעה בנתיב בהתאם לחץ המסומן). לאחר זמן נשלחו מכתבים אישיים מטעם המועצה הלאומית למניעת תאונות ובדבקה התנהגות הנהגים במשך כ־8 שבועות.

המכתבים הללו פרעו מהר את חשבונם:

● אחרי מכתב אחד היתה ירידה ממוצעת בשעור של 25% בעבירות עצירה בתמרור „עצור".

● 50% מעבירות של נסיעה בנתיב הלא נכון התבטלו לאחר משלוח מכתב אחד.

הסתגלות לתיסכול אצל חולילב.

מה מתרחש בליבו של חולה־לב, היודע ומכיר בחומרת מצבו?

חנה בר־יוסף מבר־אילן בדקה את תגובות חולי־הלב למחלתם. היא הקדישה מקום מיוחד לאספקטים הפסיכולוגיים של המחלה והקשרים לתגובות של התעוררות פיזיולוגית ולהוראות הרופאים: „אל תתרגז", „אל תיקח ללב" המובילות לקונפליקט.

מסקנות המחקר הראו כי חולים „טריים" עדיין אינם מעצבים פתרון לקונפליקט, אך לם משנים את התנהגותם. חולים „ותיקים" משנים את ההערכה שלהם ומתנהגים בהתאם.

כיום נעשה נסיון לבניית מודל של שינוי תגובה לתיסכול חולי־הלב.

מה עושים טיפים בשעת צי־
פיה לסכנה ?

חיל־האוויר מקדיש מחקרים רבים בנושאים הקשורים לעבודת טייסים. כך נבדקים הרגלי השמיעה שלהם, האומץ, ועוד ועוד.

אחד המחקרים שעליו הורצה בכנס גילה, כי באמצעות כתיבת חיבורים אפשר לבדוק התאמתו של מועמד לקורס טייס (זהו, כמובן, רק אחד המיבדקים שהוא עובר).

אלכסנדר הס מחיל־האוויר ומהאוניברסיטה של תל־אביב, ושלמה ברזניץ מהאוניברסיטה בירושלים בדקו את מידת ההתרגשות של מועמדים לקורס טייסים לפני סכנה בעתיד.

במיבדק השתתפו 96 מועמדים, שציפו במשך שש דקות לשוק חשמלי.

48 מהם ביצעו בחמש הדקות הראשונות של הציפיה איתור מספרים תוך זמן קצוב. 48 הנותרים ציפו לשוק באפס מעשה.

מצבם הריגושי נמדד לפי מספר פעימות הלב. נמצא כי באלה שביצעו תפקיד לפני השוק חלה התרגעות מרגע סיום התפקיד ועד לשוק, ואלה שציפו באפס מעשה החלו לפחד ככל שקרב זמן השוק!

מיבדק זה, הנערך למועמדים לקורס טייס, הוכח כאחד המתאימים במערכת הניבוי לצלחה בקורס.

• תנועת העולם הזה — כוח חדש, ו־העולם הזה.

מחזה השבוע

איך דפק יארינג את ממשלת ישראל

סצנה א' המיטבח של גולדה, ירושלים.

גולדה: לא היתה ברירה. חזרנו לשיחות־יארינג. עכשיו הבעייה היא לסחוב כמה שיותר.

אבן: רעיון מעולה ונעלה, שאינו נעדר ברק של גאוניות וזיו של שכינה.

דיין: איך?

אבן: משרד־החוץ, האמון על גילוי תושייה גואלת ויוזמה ברוכה, יבדוק את הבעייה...

הגאון התורני: נזמין אותו.

דיין: את מי?

הג"ת: את יארינג. נזמין אותו לבוא לירושלים.

דיין: בשביל מה?

אבן: איני עוקב אחר פרטי נפתוליה של ההצעה, שיש בה מחד גיסא... שבועיים, יגיד לא, יגיד אולי, יתייעץ עם או תאנט, יבריק לקאהיר ולעמאן. זה יקח עוד שלושה שבועות. הערבים יגידו לא. האמריקאים יגידו לא. הוא יתן תשובה מתחמקת. עוד חצי חודש. בסך־הכל, חודשיים בקלות, אולי שלושה.

גולדה: רעיון מצוין—יין! נדרוש הבהרות.

דיין: ועוד הבהרות!

אבן: נביע מישאלה ונבטא בקשה שהדוקטור יארינג יואיל להסביר ולהבהיר ולהאיר...

■ ■ ■

סצנה ב' משרד הד"ר יארינג, בניין מרכז האו"ם, קומה 38.

תקוע: קיבלתי הוראה מאת ממשלתי לפתוח בכמה מישאלות נוהליות..

יארינג: כן, כן, לעניין, פליז. מה הם רוצים שם, בירושלים?

תקוע: ובכן, כלומר, זאת אומרת, ראשי ישראל מרגישים בצורך עז, הממ, אההה, להחליף דיעות עם כבודו באורח אישי...

יארינג: איפה?

תקוע: ובכן, הממם, ממשלתי סבורה שאם תבוא, זאת אומרת אם תואיל בטובך, כלומר אם תראה אפשרות לעצמך, לבקר בירושלים...

יארינג: ירושלים? הבה נראה (מדפדף בלוח). או־קי. (מטלפן למזכירתו) מתי המטוס הבא לירושלים? בעוד עשרים דקות, אה, לא נספיק להגיע לנמל־התעופה קנדי. בעוד שעה וחצי? ובכן, הזמיני מקום!

תקוע (מחוויר): אבל אדוני, ה—ה—ערבים בתדאי יתנגדו....

יארינג: הערבים? אדוני מייצג את הערבים?

תקוע: ל—ל—לא, כמובן שלא. אבל ה—ה—אמריקאים יתרגזו...

יארינג: שיתרגזו. ובכן, אדוני מצטרף אלי?

תקוע (בבהלה גוברת): א—א—א—ני... זאת אומרת... אדוני בתדאי צריך אהה... כלומר, לארוז...

יארינג: המיזחדות שלי כבר ארוזות, במכונית למטה. היתה לי אינטואיציה. אוכל להשאיל לאדוני מיברשת־שיניים.

תקוע: א—א—א—ני, אההה, אשמח ל—— —

קול בטלפון הפנימי: המכונית מוכנה, אדוני השגריר. המטוס יוצא לירושלים בשעה עשר בבוקר...

אחיתופל